

Директор школи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Р.П.Заброцький

наказ від 10.08.2023 № 24-з

**Інструкція з охорони праці № 71
при роботі на заточувальному верстаті**

1. Загальні вимоги охорони праці при роботі на заточувальному верстаті

1.1. Дані положення цієї інструкції з охорони праці при роботі на заточувальному верстаті поширюються на всіх працівників дошкільного навчального закладу, які, при виконанні своїх посадових обов'язків, використовують заточувальні верстати.

1.2. До самостійної роботи на заточувальному верстаті мають допуск особи, які:

- досягли віку 18 років, мають обов'язковий періодичний медичний огляд та не мають медичних протипоказань для самостійної роботи на заточувальному верстаті;
- мають відповідну середню спеціальну освіту та досвід роботи на заточувальному верстаті;
- пройшли вступний інструктаж з електробезпеки з присвоєнням III групи допуску;
- ознайомлені з інструкцією з експлуатації заточувального верстата, цією інструкцією з охорони праці;
- ознайомлені з інструкцією з охорони праці у відповідному приміщенні (навчальній майстерні чи іншому місці установки верстата).

1.3. Співробітник, що працює на заточувальному верстаті по металу, зобов'язаний суворо дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку, інструкції з охорони праці при роботі на заточувальному верстаті по металу, а також режиму роботи дошкільного навчального закладу (ДНЗ).

1.4. Шкідливими і небезпечними чинниками при роботі на заточувальному верстаті є:

- фізичні фактори: висока напруга в електричній мережі; всі обертові та рухомі частини заточувального верстата; загострені кромки, задирки, які перебувають на поверхнях заготовок, інструменту тарізних пристосувань; високий рівень шуму; вібрація; висока температура заготовок та поверхонь верстата; система вентиляції; ріжучі, пиляльні, колючі інструменти; осколки абразивного круга);
- хімічні фактори: підвищене забруднення повітря пилом і шкідливими хімічними речовинами, які виділяються при обробці металів;
- психофізіологічні фактори: підвищена напруга уваги.

1.5. Під час проведення роботи на заточувальному верстаті необхідно використовувати спецодяг та індивідуальні засоби захисту: халат бавовняний, головний убір (берет), захисні окуляри. На підлозі біля заточувального верстата повинна знаходитися решітка з діелектричним килимком.

1.6. Співробітник, що працює на заточувальному верстаті, зобов'язаний суворо дотримуватися правил пожежної безпеки, знати і вміти швидко знаходити місця розташування первинних засобів пожежогасіння.

1.7. Працівник, що працює на заточувальному верстаті, зобов'язаний знати і вміти швидко знаходити місце знаходження медичної аптечки, призначеної для надання першої невідкладної долікарської допомоги постраждалим.

1.8. В процесі виконання роботи працівник, що працює на заточувальному верстаті, зобов'язаний суворо дотримуватися правил носіння спецодягу, користування засобами індивідуального та колективного захисту, а також дотримуватися правил особистої гігієни та тримати в чистоті своє робоче місце.

1.9. Корпус верстата в обов'язковому порядку повинен мати заземлення.

1.10. Робоче місце і робоча зона повинні бути достатньо освітлені. Світло має потрапляти до приміщення таким чином, щоб не сліпити очі працюючого співробітника.

1.11. При проведенні заміни абразивного круга, очищення заточувального верстата, прибиранні робочого місця, необхідно використовувати допоміжні інструменти (ключ, гачок, лопата, щіточка, шкребок тощо).

1.12. Про всі виявлені несправності заточувального верстата і системи заземлення, сантехнічного обладнання, меблів та цілісності шибок у приміщенні, де встановлений заточувальний верстат, робітник зобов'язаний негайно повідомляти завгоспу ДНЗ, а в разі його відсутності на робочому місці – чергового адміністратора навчального закладу. Потім необхідно внести відповідний запис у журнал реєстрації заявок.

1.13. У разі отримання травми робітник, що працює на заточувальному верстаті, зобов'язаний негайно повідомити про подію черговому адміністратору і медичному працівникові навчального закладу, за необхідності, негайно надати першу невідкладну долікарську допомогу собі або потерпілим.

1.14. За будь-яке невиконання або порушення положень цієї інструкції з охорони праці при роботі на заточувальному верстаті робітник, що працює на даному заточувальному верстаті, несе персональну відповідальність згідно з чинним законодавством.

2. Вимоги охорони праці перед початком роботи на заточувальному верстаті

2.1. Перед початком проведення роботи на заточувальному верстаті необхідно:

- надіти спецодяг, ретельно заправити волосся під головний убір та перевірити наявність необхідних засобів індивідуального захисту (захисні окуляри; килимок діелектричний);
- провести огляд робочого місця, видалити зайві предмети, що заважають роботі, звернувши увагу на достатність освітлення у приміщенні;
- перевірити наявність і надійність кріплення захисного кожуха абразивного круга та кінців шпинделя, а також захисного екрана;
- перевірити відсутність зовнішніх пошкоджень заточувального верстата, наявність і справність тумблерів, перемикачів тощо;
- переконатися у відсутності тріщин та відколів на абразивному крузі;
- встановити опору для заточування інструменту на відстані 2 – 3 мм від абразивного круга і надійно закріпити його;
- перевірити цілісність кришки електричної розетки, вимикачів, а також електричної вилки та кабелю;
- перевірити наявність і надійність кріплення захисних огорожень та з'єднання захисного заземлення з корпусом верстата;
- розкласти робочі інструменти і заготовки у встановленому порядку на тумбочці або на спеціальному пристосуванні, прибрати всі зайві предмети;
- міцно закріпити абразивний круг, вийняти ключ з патрона і прибрати його у встановлене місце;

- перед підключенням заточувального верстата до електричної мережі, за необхідності, встати на діелектричний килимок (якщо покриття підлоги виготовлено з електропровідного матеріалу);

- не допускається підключати заточувальний верстат до електричної мережі мокрими та вологими руками;

- провести перевірку роботи заточувального верстата на холостому ході, відступивши при цьому на безпечну відстань від небезпечної зони навпроти обертового абразивного круга, переконавшись у правильному закріпленні абразивного круга, а також у справній роботі мікро-вимикача захисного екрана.

2.2. У разі виявлення будь-яких несправностей заточувального верстата і робочих інструментів співробітник, що працює на заточувальному верстаті, зобов'язаний своєчасно поінформувати про це завгоспа ДНЗ та внести відповідний запис в журнал заявок.

2.3. Не допускається приступати до виконання роботи на заточувальному верстаті у разі неможливості виконання підготовчих дій або при виявленні будь-яких невідповідностей робочого місця вимогам, встановленим цією інструкцією з охорони праці при роботі на заточувальному верстаті.

3. Вимоги охорони праці під час роботи на заточувальному верстаті

3.1. Під час виконання роботи на заточувальному верстаті необхідно суворо дотримуватись даної інструкції з охорони праці при роботі на заточувальному верстаті і правил експлуатації заточувального верстата та абразивного круга. Забороняється піддавати їх механічним ударам та падінням.

3.2. Наявність напруги в електричній мережі необхідно перевіряти тільки за допомогою покажчика напруги.

3.3. Необхідно суворо стежити за справною роботою заточувального верстата, цілісністю ізоляції, заземлення та абразивного круга.

3.4. Працівник, який працює на заточувальному верстаті, зобов'язаний:

- підтримувати належний порядок і чистоту на своєму робочому місці;
- постійно контролювати міцність кріплення абразивного круга;
- під час виконання заточування інструменту, міцно утримувати його руками, плавно, без ривків і надмірних зусиль, підводити його до абразивного круга;

- виконуючи заточку інструментів, використовувати захисні окуляри;
- не виконувати зупинку і гальмування обертового абразивного круга руками або інструментом, що заточується, при вимкненому заточувальному верстаті до його повної зупинки;

- визначати якість виконаного заточування тільки після того, як інструмент відведений від абразивного круга і виведений в безпечну зону.

3.5. Під час проведення роботи на заточувальному верстаті заборонено:

- перемикати електричні роз'єми при увімкненому електроживленні;
- торкатися до проводів та інших струмоведучих частин, які знаходяться під електричною напругою;

- виконувати роботи на заточувальному верстаті в разі його несправності, іскріння, порушення ізоляції та заземлення;

- допускати надмірне скупчення сторонніх предметів на робочому місці;
- проводити самостійне відкриття та ремонт заточувального верстата;
- залишати без нагляду включений і працюючий заточувальний верстат;
- схилитися до обертового абразивного круга на близьку відстань;

- визначати на дотик гостроту й рівність заточування інструменту;
- виконувати заточування інструменту на бічній поверхні абразивного круга, стояти в напрямку площини його обертання;
- розташовувати на корпусі заточувального верстата інструменти та інші предмети;
- здувати абразивний пил із заточувального верстата або видаляти її руками;
- проводити очищення поверхні шліфувального верстата із застосуванням кислот і лугів;
- проводити прибирання над і під працюючим заточувальним верстатом або в безпосередній близькості від його рухомих частин;
- проводити вологе прибирання рубильників та інших вимикачів електричного струму;
- приймати та передавати будь-які предмети через обертові частини заточувального верстата;
- спиратися на використовуваний заточувальний верстат.

3.6. При відкриванні віконних рам, необхідно стежити за відсутністю протягів, які можуть спричинити розбиття шибок.

4. Вимоги охорони праці після завершення роботи на заточувальному верстаті

4.1. Після завершення роботи працівник, що працює на заточувальному верстаті, зобов'язаний:

- відвести заточуваний інструмент від абразивного круга і відключити заточувальний верстат від електроживлення;
- видалити абразивний пил із заточувального верстата за допомогою щітки, не допускається здування або видалення абразивного пилю рукою;
- привести до належного порядку своє робоче місце, обладнання та проходи, що знаходяться біля верстата;
- протерти та обробити заточувальний верстат, промаслене ганчір'я прибрати у спеціальний металевий ящик з кришкою;
- прибрати до спеціальної шафи всі інструменти та пристосування, які використовувалися під час роботи на заточувальному верстаті;
- прибрати до спеціально відведеного для цього місця засоби індивідуальної захисту;
- почистити одяг і взуття та прибрати його до спеціальної шафи.

4.2. Перекрити водопровідні крани, закрити всі вікна, вимкнути освітлення.

4.3. При виявленні будь-яких несправностей обладнання та порушення цілісності віконних рам, необхідно своєчасно поінформувати про це завгоспа ДНЗ, а за його відсутності на робочому місці – чергового адміністратора дошкільного навчального закладу та внести відповідний запис у журнал заявок.

5. Вимоги охорони праці в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення аварійних ситуацій, необхідно негайно зупинити заточувальний верстат за допомогою натискання кнопки «Стоп».

5.2. При перегріві двигуна, необхідно зупинити устаткування та дати час на його охолодження. Охолоджувати двигун за допомогою води або снігу категорично заборонено.

5.3. При появі стуку, вібрації, зміни характерного шуму, перегріві підшипників, появі запаху горілого або диму, поломки абразивного круга, а також при несправності

заземлення корпусу заточувального верстата, необхідно негайно припинити виконання роботи, відвести заточуваний інструмент від абразивного круга і зупинити заточувальний верстат. Негайно поінформувати про це заступника завідувача дошкільного навчального закладуз АГР, а в разі його відсутності – чергового адміністратора. Продовження роботи допускається тільки після усунення всіх несправностей.

5.4. Робітник, що працює на заточувальному верстаті, зобов'язаний вміти надавати першу невідкладну долікарську допомогу. Перед наданням першої невідкладної долікарської допомоги необхідно відключити заточувальний верстат від електроживлення. Надання першої невідкладної долікарської допомоги слід проводити послідовно в кілька етапів, необхідно починати з того, що найбільше загрожує життю і здоров'ю людини.

5.5. У разі виникнення загоряння обладнання, необхідно негайно відключити електроживлення, негайно повідомити про подію до найближчого відділення пожежної охорони та своєму безпосередньому керівнику, після чого приступити до ліквідації пожежі всіма наявними засобами пожежогасіння (допускається використання вуглекислотних або порошкових вогнегасників чи піску).

6. Прикінцеві положення

6.1. Перевірка та перегляд даної інструкції з охорони праці при роботі на заточувальному верстаті повинна здійснюватися не рідше одного разу на 5 років.

6.2. Дана інструкція повинна бути достроково переглянута в наступних випадках:

- при перегляді міжгалузевих і галузевих правил і типових інструкцій з охорони праці;
- при виникненні будь-яких змін в умовах праці на конкретному робочому місці;
- при черговому впровадженні нових технологій;
- за результатами аналізу матеріалів розслідування аварій та нещасних випадків на робочому місці, а також професійних захворювань;
- за вимоги представників органів інспекції праці.

6.3. Якщо протягом 5 років з дня затвердження (введення в дію) даної інструкції з охорони праці при виконанні роботи на заточувальному верстаті умови праці на конкретному робочому місці не змінюються, то її дія автоматично продовжується на наступні 5 років.

6.4. Відповідальність за своєчасне внесення змін і доповнень, а також перегляд даної інструкції з охорони праці на заточувальному верстаті, покладається на відповідального з охорони праці працівника дошкільного навчального закладу.

Інструкцію розробив інженер з охорони праці

Марущак С.А.